

Til:	Virksomhet byggesak tilsyn landbruk og kart Maylinn Cecilie Dramstad
Kopi til:	
Fra:	Sten Erik Haraldsen Knive Virksomhet byggesak tilsyn landbruk og kart

Vår ref.
23/46649-2

Dato
31.01.2024

Høringsuttalelse - forslag til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til solkraftanlegg på land

Bakgrunn

Energidepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet sendte 19. desember 2023 forslag til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven (pbl.) knyttet til solkraftanlegg på land, på høring.

Samme dato ble også forslag til endringer i forskrift om konsekvensutredning (KU-forskriften) sendt på høring. Siden denne høringen blant annet også gjelder prosesskrav for etablering av solkraftanlegg, ønsker departementene at forslagene ses i sammenheng.

Saksopplysninger

Departementene foreslår endringer i energiloven og pbl. som gjelder prosesser for etablering av konsesjonspliktige solkraftanlegg på land. Hovedgrepet i forslaget er at kommunen skal gjøre en overordnet avklaring av arealbruken etter pbl. gjennom områderegulering, før NVE kan gi konsesjon til solkraftanlegget etter energiloven. Departementene foreslår også andre mindre endringer i energiloven og pbl. knyttet til prosessene for etablering av konsesjonspliktige solkraftanlegg på land.

I hovedsak innebærer høringsforslaget at de samme endringene i energiloven og pbl. som ble innført for vindkraftanlegg på land 1. juli 2023, også innføres for solkraftanlegg.

Departementene foreslår følgende endringer i lovverket:

1. Endring i energiloven § 2-2 slik at konsesjon for solkraft på land ikke lenger kan gis før tiltaket er avklart etter pbl., fortrinnsvis gjennom områderegulering.
2. Endring i pbl. § 3-7 slik at konsesjonsmyndigheten for solkraftanlegg, etter samtykke fra kommunen, kan sende områdereguleringer for solkraft på høring og legge dem ut til offentlig ettersyn samtidig med høring av konsesjonssøknaden etter energiloven.
3. Endring i pbl. § 6-4 siste ledd slik at Energidepartementet ikke lenger kan beslutte at konsesjon for solkraftanlegg skal ha virkning som statlig arealplan.
4. Endring i pbl. § 12-1 slik at det blir krav om områderegulering for konsesjonspliktige solkraftanlegg.

5. Endring i pbl. § 12-2 slik at kommunene kan kreve at private utarbeider områderegulering for solkraftanlegg.
6. Endring i pbl. 12-18 slik at adgangen til å oppheve og endre reguleringsplan for solkraft- og vindkraftanlegg begrenses.
7. Overgangsbestemmelse i pbl. § 34-2 tolvte ledd som skal gjelde for både solkraft- og vindkraftanlegg på land, og innebærer at kravet om områderegulering ikke gjelder for mindre konsesjonspliktige endringer på eksisterende solkraft- og vindkraftanlegg som var lovlig etablert før kravet om områderegulering ble innført.

Utredning

Sarpsborg kommune mener det utsendte høringsforslaget er grundig utredet. Vi bemerker likevel at en kort høringsfrist kombinert med at denne ble lagt til julen, medfører at det ikke lot seg gjøre å avgi en politisk høringsuttalelse fra Sarpsborg kommune. Dette er uheldig, da denne typen saker kan ha stor prinsipiell og politisk relevans. Vi oppfordrer departementene til at de ved kommende høringer følger normalhøringsfristen for utredninger (jf. utredningsinstruksen kap. 3-3), slik at det blir bedre tilrettelagt for lokalpolitisk involvering i kommunene.

Sarpsborg kommune antar at kravet om områderegulering vil bidra til at prosesser med solkraftverk får en tidligere involvering og en mer tydelig lokal forankring, ved at det må avgjøres politisk av bystyret om områdereguleringsplanen skal vedtas eller ei. Dette vil sannsynligvis også gi mulighet for tidligere og bedre lokal forankring i befolkningen. Begge deler er etter kommunens syn svært positivt, ettersom det gir kommunen større påvirkning på arealbruken i slike prosjekter.

En områderegulering er som utgangspunkt en overordnet plan som skal avklare hovedstrukturene innenfor et område før delområdene detaljplanlegges (ref. kap. 2.5.4 i reguleringsplanveilederen). Det er imidlertid åpnet for at en områdereguleringsplan også kan brukes til å detaljplanlegge hele eller deler av et område. I høringsbrevet er det poengtert at det er kommunen som gir føringer for hva en områderegulering for solkraftverk skal omfatte, og om utredningene er gjort tilfredsstillende. Sarpsborg kommune mener det er viktig for at det åpnes for nødvendig grad av detaljering i planen, slik at kommunens behov og interesser ved solkraftutbygginger kan ivaretas på en god nok måte. Departementets reguleringsplanveileder bør oppdateres slik at dette tydeliggjøres.

Utarbeidelse av områdereguleringer er svært ressurskrevende prosesser. Det er derfor positivt at forslaget åpner for at kommunen kan gebyrbelegge prosessen. Vi ser det også som positivt at kommunen kan samordne deler av prosessen med NVE der dette er ønskelig fra kommunens side. Adgangen til å ta gebyr for denne typen områdereguleringer bør inntas i departementets veileder for reguleringsplan.

Høringsnotatet foreslår at adgangen til å la en konsesjon få virkning som en statlig plan fjernes for solkraftverk. Samtidig er det også foreslått en bestemmelse som innebærer at kommunen ikke kan oppheve eller endre en reguleringsplan for solkraftanlegg i strid med konsesjon. Denne begrensningen slår ikke inn dersom det er tiltakshaver som fremmer forslag om endring av planen. Prinsipielt sett er dette en innskrenkning av kommunens råderett over egne planvedtak. Sammenlignet med gjeldende rett er det nå bare NVEs konsesjon etter energiloven som gir bestemmelser og plikter for et solkraftanlegg, og her har kommunen heller ingen myndighet. Sarpsborg kommune ser derfor ikke at kommunens råderett reelt sett innskrenkes for solkraftanlegg.

Vi kan ikke se at høringsnotatet inneholder forslag til overgangsbestemmelser ved ikrafttredelse som klargjør situasjonen for *påbegynte* prosesser med solkraftanlegg. Vil de anleggene som har levert melding om konsekvensutredning eller søkt om konsesjon, men der behandlingen hos NVE ikke er påbegynt, være omfattet av endringen og dermed bli pålagt områderegulering?

Eller risikerer man nå at mange «halvferdige» store prosjekter sender inn melding eller søknad før endringen trer i kraft, slik at de unngår kravet om områderegulering? For å unngå en slik situasjon ønsker Sarpsborg kommune at kravet om områderegulering også skal gjelde for påbegynte prosjekter der NVE formelt sett ikke har påbegynt saksbehandlingen.

Konklusjon

Sarpsborg kommune stiller seg totalt sett svært positive til at det innføres et krav om områderegulering også for konsesjonspliktige solkraftverk. Slik vi tolker endringen vil kommunen få en større påvirkning på arealbruken og kommunens innbyggere vil reelt sett få en bedre medvirkningsprosess. Det er viktig at kommunen kan tilpasse detaljeringsnivået på områdereguleringen til å dekke opp kommunens behov og interesser. Det er også viktig at kommunene kan ta gebyr for sitt arbeid med reguleringsprosessen. Departementet oppfordres til å oppdatere reguleringsplanveilederen sin slik at disse prinsippene kommer tydelig fram der. Sarpsborg kommune anser at sammenlignet med dagens regelverk innskrenkes ikke kommunens råderett merkbart, selv om det innføres en begrensning som innebærer at kommunen ikke kan oppheve eller endre områdereguleringsplanen i strid med konsesjon. Sarpsborg kommune ønsker tydelige overgangsbestemmelser som klargjør at kravet om områderegulering også slår inn for prosjekter som har levert søknad/melding til NVE, men der NVE ikke formelt sett har startet opp saksbehandling.